

Сарајево, 26.12.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 19.12.2022. – 23.12.2022.**

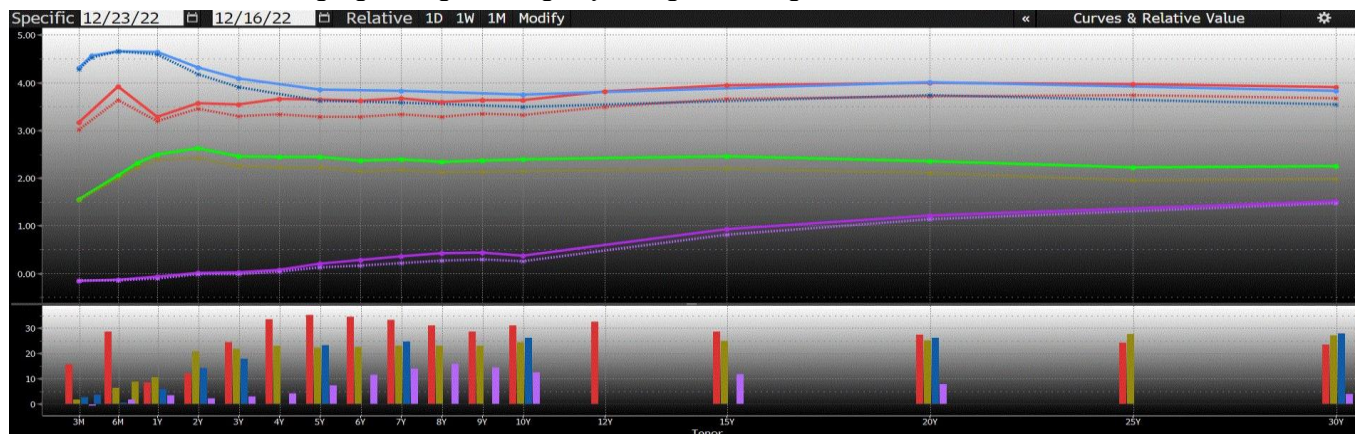
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	16.12.22	-	23.12.22	16.12.22	-	23.12.22	16.12.22	-	23.12.22	16.12.22	-	23.12.22
2 године	2.43	-	2.76	4.18	-	4.32	3.49	-	3.61	-0.02	-	0.01
5 година	2.22	-	2.45	3.62	-	3.86	3.31	-	3.65	0.13	-	0.21
10 година	2.15	-	2.40	3.48	-	3.75	3.33	-	3.64	0.25	-	0.39

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	16.12.22	-	23.12.22
3 мјесеца	1.589	-	1.779
6 мјесеци	1.984	-	2.047
1 година	2.430	-	2.584

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 23.12.2022. године (пуне линије) и 16.12.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Раст приноса обвезница еврозоне настављен је током прошле седмице. У петак су приноси двогодишњих њемачких обвезница забиљежили приличан дневни раст од 21 базног поена, па су на седмичном нивоу приноси ових обвезница повећани за скоро 34 базна поена. Приноси петогодишњих и десетогодишњих њемачких обвезница су забиљежили раст од 23 до 25 базних поена. У истом периоду раст приноса италијанских обвезница износио је између 12 и 21 базни поен, а највеће промјене приноса ових обвезница забиљежене су на крајњем дијелу криве. На наставак раста приноса највећи утицај су имале изјаве званичника ЕЦБ након одржане сједнице, а које су потврдиле став да је због и даље високе инфлације неопходно наставити са повећањем каматних стопа ове институције. Потпредсједник ЕЦБ De Guindos је изјавио да би повећање каматних стопа од 50 базних поена могло да постане „нова норма“ одређени временски период, те да упркос прогнозама које указују на рецесију током зиме у еврозони, политика монетарног поопштравања мора бити настављена. Члан УВ ЕЦБ Centeno је изјавио да „сви подаци“ указују на то да се инфлација у еврозони приближава врхунцу у четвртм кварталу ове године. Centeno, који је и гувернер Централне банке Португала, је додао да ЕЦБ, као и Централна банка Португала

прогнозирају „веома брз“ пад инфлације у 2023. години, али и да су додатна повећања каматних стопа „неизбјежна“. На крају прошле седмице очекивања тржишних учесника везано за питање врхунца каматних стопа повећана су на ниво преко 3,40% у поређењу са око 2,90% очекиваних уочи сједнице одржане 15. децембра. Министар финансија Француске Le Maire је изјавио да ће се Француска суочити са високим нивоима инфлације током наредних неколико мјесеци, посебно везано за питање цијена хране, а да се очекује да ће вјероватно половином наредне године успорити. Министарство финансија Њемачке у мјесечном извјештају наводи да очекује да ће активност Њемачке у четвртном кварталу ове године и у првом кварталу наредне године остати успорена, као и да очекује пад стопе инфлације током 2023. године. У мјесечном извјештају Deutsche Bundesbank је наведено да је економија Њемачке вјероватно забиљежила блажи пад у четвртном кварталу него што је раније очекивано, али да је инфлација остала на и даље изузетно високом нивоу.

Након вишемјесечних преговора чланице ЕУ су прошле седмице постигле договор о ограничавању цијене природног гаса на 180 EUR за MW/час чија примјена ступа на снагу 15. фебруара. Ово је знатно нижи ниво који је провобитно предложила Европска комисија и биће коришћен само уколико разлика у цијени у односу на глобалне цијене овог енергента буде већа за 35 EUR по MW/часу.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Output грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г) ОКТ	-	2,2%	0,9%
2.	Трошкови рада – ЕЗ (Г/Г) III квартал	-	2,9%	3,8%
3.	Биланс текућег рачуна – ЕЗ (у милијардама EUR) ОКТ	-	-0,4	-8,1
4.	БДП – Холандија (квартално) финал. III квартал	-0,2%	-0,2%	2,4%
5.	БДП – Шпанија (квартално) финал. III квартал	0,2%	0,1%	1,5%
6.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.) ДЕЦ	-22,0	-22,2	-23,9
7.	ИФО индекс очекиваног повј. инвеститора ДЕЦ	93,5	94,4	93,2
8.	GfK индекс повјерења потрошача – Њемачка ЈАН	-38,0	-37,8	-40,1
9.	Индекс економског повјерења – Италија ДЕЦ	-	107,8	106,5
10.	Произвођачке цијене – Њемачка (Г/Г) НОВ	31,1%	28,2%	34,5%
11.	Произвођачке цијене – Француска (Г/Г) НОВ	-	21,5%	24,7%
12.	Произвођачке цијене – Финска (Г/Г) НОВ	-	18,8%	22,3%
13.	Произвођачке цијене – Италија (Г/Г) НОВ	-	35,7%	33,2%
14.	Произвођачке цијене – Шпанија (Г/Г) НОВ	-	20,7%	25,0%
15.	Стопа инфлације – Белгија ДЕЦ	-	10,35%	10,63%
16.	Потрошња становништва – Холандија (Г/Г) ОКТ	-	0,6%	2,2%
17.	Малопродаја – Француска (Г/Г) НОВ	-	-3,1%	-5,6%
18.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г) ОКТ	-	12,5%	18,0%
19.	Стопа незапослености – Финска НОВ	-	5,9%	5,8%

САД

Током протекле седмице замјеник министра финансија САД Adeyemo је изјавио да је економија САД већ под утицајем најновијих догађања у Кини и недостатка енергената у Европи, али је у „бољој форми“ него што је била раније да издржи такве притиске. Adeyemo је додао да је увјерен у добро стање економије САД с обзиром на континуитет у отварању радних мјеста, слабљење инфлације и огромне инвестиције које ће помоћи да се ублаже недостаци у ланцу снабдијевања у годинама које долазе.

Преферирајућа мјера стопе инфлације у САД, ПЦЕ дефлатор, је смањен у новембру у складу са очекивањима. Инфлација је наставила да се смањује крајем 2022. године, па су и очекивања будућег раста цијена смањена, чиме су се појачале наде да је најгори талас цјеновних притисака коначно прошао. Док се Фед ближи крају циклуса повећања каматних стопа, подаци сугеришу да ће трошкови позајмљивања остати високи током дужег временског периода све док креатори монетарне политике не буду сигурнији да су притисци на цијене у константном силазном тренду. Економисти сматрају да постоји шанса од 70% да ће економија САД утонути у рецесију, док је у

прошлом мјесецу ова вјероватноћа износила 65%.

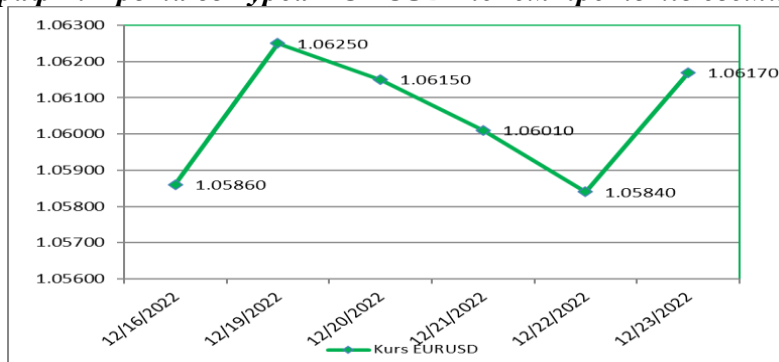
Повјерење међу америчким градитељима је у децембру смањено 12. мјесец заредом, гдје чак ни покушаји да се понуде подстицаји за потенцијалне купце нису успјели да повећају продају и промет у моменту растуће инфлације и високих камата. Тржиште некретнина је имало до сада најизраженије ефекте агресивног повећања каматних стопа Феда који имају за циљ сузбијање инфлације која наставља да се држи на неприхватљиво високим нивоима. С друге стране, повјерење потрошача у САД је током децембра повећано на највећи ниво током посљедњих осам мјесеци под утицајем ублажавања инфлације.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивањ е	Стварно стање	Претходн и период
1.	НАХВ индекс тржишта некретнина	ДЕЦ	34	31
2.	Индекс започетих кућа	НОВ	1.400.000	1.427.000
3.	МБА апликације за хипотекарне кредите	16. дец	-	0,9%
4.	Продаја постојећих кућа (М/М)	НОВ	-5,2%	-7,7%
5.	Индекс повјерења потрошача	ДЕЦ	101,0	108,3
6.	БДП (Q/Q)	III квартал	2,9%	3,2%
7.	Лична потрошња	III квартал	1,7%	2,3%
8.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	17. дец	222.000	216.000
9.	Континуирани захтјеви незапослених	10. дец	1.675.000	1.672.000
10.	Водећи индекс	НОВ	-0,5%	-1,0%
11.	ПЦЕ дефлатор(Г/Г)	НОВ	5,5%	5,5%
12.	Поруџбине трајних добара Р	НОВ	-1,0%	-2,1%
13.	Индекс располож. потрошача У. из Мичигена F	ДЕЦ	59,1	59,7

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,0586 на ниво од 1,0617.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Велика Британија ће продужити гарантну шему за хипотеке којима се помаже грађанима да стекну некретнину, за још једну годину у покушају да се подржи тржиште у условима „сложених времена“ како је тренутно стање описала Влада.

Из хипотекарног кредитора Nationwide сматрају да изгледа да се цијене кућа у Великој Британији налазе на путу да забиљеже пад за око 5% у наредној години јер се купци суочавају са већим каматним стопама, већим притисцима на расположиви доходак, као и са потенцијалним растом незапослености. Главни економиста Nationwide сматра да су присутни силазни ризици, али да још увијек постоје добре шансе да у наредној години дође до пада цијена некретнина уз стабилизацију благо испод нивоа који је забиљежен пред пандемију, што би можда био пад за око 5%.

Министар финансија Hunt је истакао ранији став да не жели мијењати планове потрошње. Они не дају могућност да плате у јавном сектору одрже раст у складу са инфлацијом која је у октобру достигла највећи ниво у посљедњих 41 годину. Hunt је, у овом контексту, истакао да постоји јасан план којим ће се инфлација преполовити наредне године, али то ипак захтијева неке тешке одлуке како би се јавне финансије вратиле на одрживе темеље.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивањ е	Стварно стање	Претходни период
1.	Llyods пословни барометар ДЕЦ	-	52	47
2.	Позајмице јавног сектора (у млрд GBP) НОВ	14,5	21,2	13,4
3.	Текући рачун (у млрд GBP) III квартал	-20,1	-19,4	-35,1
4.	БДП (Q/Q) F III квартал	-0,2%	-0,3%	0,1%
5.	Лична потрошња (Г/Г) F III квартал	-0,5%	-1,1%	1,2%
6.	Потрошња Владе (Г/Г) F III квартал	1,3%	0,5%	-1,4%
7.	Извоз (Г/Г) F III квартал	-	8,9%	8,0%
8.	Увоз (Г/Г) F III квартал	-	-3,6%	-3,2%
9.	Укупне пословне инвестиције (Q/Q) F III квартал	-0,5%	-2,5%	5,5%

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио раст са нивоа од 0,87159 на ниво од 0,88111. GBP је депрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2148 на ниво од 1,2053.

ЈАПАН

На састанку МПЦ, БоЈ је задржала политику ултраниских каматних стопа и тиме одбацила дугорочне тржишне шпекулације да ће прилагодити монетарну политику у таласу глобалног пооштравања. БоЈ је задржала референтну каматну стопу на нивоу од -0,1%, док је циљани ниво приноса на десетогодишње државне обвезнице остао на 0,0%. Међутим, БоЈ је донијела изненађујућу одлуку да удвостручи дозвољено одступање од циља приноса десетогодишњих обвезница у износу од +/- 50 базних поена са претходних 25 базних поена. Овим потезом је утицала на пад цијена државних обвезница, као и на јачање JPY. Када је Курода преузео мандат у БоЈ прије скоро десет година, направио је велике промјене са снажним програмом квантитативних олакшица. Сада, када се спрема да се повуче са позиције гувернера у априлу, поново је изненадио повећањем границе приноса на десетогодишње обвезнице.

Влада Јапана планира емисију обвезница у вриједности преко 35,6 билиона JPY како би финансирала првобитни буџет у вриједности преко 114,4 билиона JPY у наредној фискалној години која почиње у априлу. Истовремено, Влада је повећала прогнозе економског раста земље за наредну фискалну годину на основу очекивања веће пословне потрошње и значајних повећања плата за које сматра да подупиру потрошњу. Побољшане прогнозе, које представљају основ за годишњи план буџета, наглашавају како је Јапан спреман да избјегне глобално успоравање економског раста захваљујући снажној домаћој потражњи подржаној поновним отварањем улазног туризма.

У петак је објављено да је стопа инфлације у Јапану повећана у новембру на 3,8% са 3,7% годишње, премашивши циљани ниво инфлације од 2% већ осми мјесеци заредом. Инфлација у Јапану се додатно убрзала најбржим темпом од 1981. године, чиме би се могле подстаћи шпекулације да је БоЈ ближа сада него икада прије промјени монетарне политике, која би се могла очекивати и у јануару.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивањ е	Стварно стање	Претходни период
1.	Поруцбине машинских алата F НОВ	-	-7,7%	-5,5%
2.	Водећи индекс F ОКТ	-	98,6	98,2
3.	Коинцидирајући индекс F ОКТ	-	99,6	100,8
4.	Стопа инфлације (Г/Г) НОВ	3,9%	3,8%	3,7%
5.	Стопа темељне инфлације (Г/Г) НОВ	2,8%	2,8%	2,5%
6.	Продаја широм земље (Г/Г) НОВ	-	4,5%	11,4%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 144,83 на ниво од 141,05. JPY је апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 136,60 на ниво од 132,91.

НАФТА И ЗЛАТО

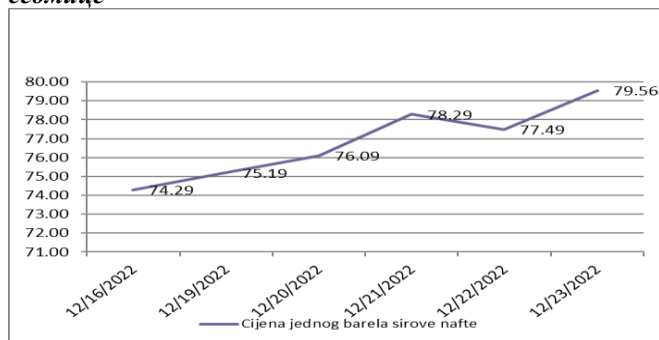
На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 74,29 USD (70,18 EUR).

Током протекле седмице цијена нафте је углавном имала тенденцију раста. Почетком седмице цијена нафте је повећана под утицајем процјена инвеститора око будуће тражње за нафтом од стране Кине, након што је напустила стриктну политику „нула Ковид19“, док се наставља изражен ефекат који на тржиште оставља забринутост због економског успорења. Наредног дана цијена нафте је наставила са растом јер су пад залиха овог енергента у САД и ризици испоруке нафте надјачали забринутост због економског успорења. Средином седмице цијена је наставила да се повећава након што су објављени подаци да су залихе нафте у САД смањене, док су инвеститори фокусирани на посљедице санкција Г7 усмјерених на руски извоз нафте и приходе. Током трговања у четвртак цијена је смањена након апрецијације долара под утицајем бољих од очекиваних података за БДП у САД.

Цијена нафте је у петак поново повећана, те се цијена нашла на највећем нивоу у посљедње три седмице, након што је Русија упозорила да би могла смањити обим понуде нафте за чак 700.000 барела дневно у одговору на санкције које су уведене према извозу нафте из ове земље. Посматрано на седмичном нивоу цијена једног барела сирове нафте је забиљежила раст од 7,09%.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте износила је 79,56 USD (74,94 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.793,08 USD (EUR 1.693,82).

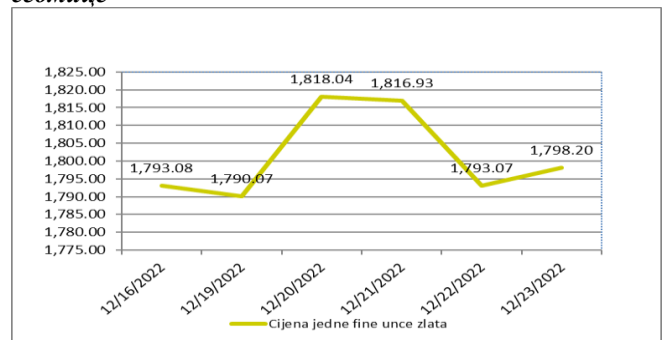
Почетком седмице цијена злата је благо смањена пошто се долар прилично учврстио након званичних коментара представника Феда који су сигнализovali даљу рестриктивну политику док се инфлација не сузбије. Већ наредног дана дошло је до раста цијене злата након што је Банка Јапана (БоЈ) донијела неочекивану одлуку да утиче на криву приноса, што је потресло тржиште. БоЈ је донијела изненађујућу одлуку да удвостручи дозвољено одступање приноса десетогодишњих обвезница од циља у износу од +/-50 базних поена са претходних 25 базних поена. Овим потезом је утицала на пад цијена државних обвезница, као и на јачање ЈРУ.

Наредног дана цијена злата није биљежила значајне промјене како се долар стабилизовао, али и због тога што су инвеститори очекивали објављивање економских података за САД који су требали дати више назнака о економији САД. У четвртак, након објављених података о економији САД, цијена злата је смањена јер је показано да се економија САД опоравила брже него што се раније очекивало, а што је довело до апрецијације долара.

Цијена злата је током трговања у петак биљежила благи раст под утицајем слабијег долара.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.798,20 USD (EUR 1.693,70). Посматрано на седмичном нивоу цијена злата је повећана за 0,29%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.